

Miłocin

Plan katastralny Miłocina z poł. XIX w., fot. Encyklopedia Rzeszowa

Miłocin. Osada w Miłocinie powstała zapewne jeszcze w I poł. XVII w., pierwsza znana wzmianka odnosząca się do niej pochodzi z 1646 r. i zawarta jest w protokole wizytacji generalnej przeprowadzonej na zlecenie bp. przemyskiego Pawła Piaseckiego.

Nazwa osady typu dzierżawczego powstała najpewniej od imienia Miłota. Miłocinem nazywano także miejscowy las wymieniany w źródłach od XVI w. Początkowo był to przysiółek wsi Staromieście, z którą Miłocin aż do II poł. XVIII st. tworzył wspólną gminę katastralną. Miłocin, zwany też Miłocinkiem, leżał w płn.-zach. części Staromieścia; zamiennie nazywany był także Budami Staromiejskimi.

W XVII i XVIII w. Miłocin wchodził w skład parafii rzymskokatolickiej w Staromieściu. Już przed poł. XVIII w. ze zwanego kompleksu leśnego Puszczy Sandomierskiej sięgającej aż na teren osady pozostały tylko niewielkie enklawy.

W 1646 r. osada w Miłocinie była własnością Jerzego Sebastiana Lubomirskiego, męża Konstancji Ligęzianki, młodszej córki Mikołaja Spytka Ligęzy. Po śmierci J. S. Lubomirskiego w 1667 r. dobra rzeszowskie z Miłocinem objął jego syn Hieronim Augustyn Lubomirski, późniejszy wojewoda krakowski i hetman wielki koronny. Po jego zgonie w 1706 r. jego dwaj synowie dokonali w 1726 r. podziału majątku, wówczas Jerzy Ignacy Lubomirski otrzymał część dóbr rzeszowskich z Miłocinem.

J. I. Lubomirski zmarł w 1753 r. jako chorąży wielki koronny i generał wojsk koronnych i saskich. Po nim dziedzicem majątności rzeszowskiej został jego syn Teodor Hieronim Lubomirski, zmarły już w 1761 r. Od jego śmierci aż do 1783 r. dobrami rzeszowskimi zarządzała Joanna von Stein, druga żona Teodora Hieronima Lubomirskiego.

Po 1783 r. dominium rzeszowskie z Miłocinem trzymał Franciszek Lubomirski, brat Teodora Hieronima. Już u schyłku XVIII w. Miłocin i Staromieście zostały wydzierżawione Ignacemu Skrzyńskiemu.

W 1855 r. dziedzicami majątku w Miłocinie byli Mieczysław i Włodzimierz Bobrowniccy.

Najpewniej jeszcze na pocz. XVIII w. powstał w Miłocinie drewniany pałacyk myśliwski służący Lubomirskim jako baza wypoczynkowa podczas polowań w okolicznych lasach.

Na pocz. lat 60. XVIII w. obok pałacyku znajdowała się także stajnia, budynek kuchni wraz z mieszkaniem dla leśniczego oraz altana. Nieopodal zespołu pałacowego Jerzy Ignacy Lubomirski wznosił w latach 1741-46 murowaną kaplicę myśliwską pw. św. Huberta jako wotum za powrót do zdrowia po nieszczęśliwym wypadku. W 1761 r. obok kaplicy funkcjonowała karczma zajezdna kryta gontowym

dachem.

W 1745 r. procesy osadnicze na terenie wsi nie były jeszcze definitywnie zakończone, skoro w protokole wizytacyjnym bp. przemyskiego Henryka Sierakowskiego zapisano: villa Miłocin de novo locata et plantata.

W 1745 r. we wsi zamieszkiwali: Sebastian Rewera, Jan Hadowicz, Mikołaj Pęzłak, Laurenty Pasterz, Maciej Wójcik, Kazimierz Gajora, Jakub Osypka, Walenty Sowiński, Jan Pasterz, Sebastian Wielki, Jakób Wielki, Paweł Wielki i Wojciech Nędza.

Ok. 1785 r. parafia w Staromieściu, do której zaliczano jeszcze M., Trzebownisko, Górki i część Nowej Wsi liczyła 765 osób.

W skład Miłocina w II poł. XVIII i w XIX w. wchodziły następujące niwy: Zalesie, Zawsie, Grabówka oraz obszary leśne.

W latach 80. XVIII stulecia tereny zalesione obejmowały w Miłocinie powierzchnię 212 morgów i 777 sążni. Jednak na skutek postępujących wciąż karczunków tereny pokryte lasem kurczyły się dość szybko.

W poł. XIX w. największym obszarem leśnym na terenie Miłocina był istniejący do dzisiaj las Lipina, natomiast mniejszymi enklawami były laski o nazwach Oblaski i Brzeźnik.

W 1761 r. istniało w Miłocinie 18 gospodarstw zagrodniczych. Ze spisu danin złożonych przez włościan miłocińskich w 1741 r. znane są imiona niektórych miejscowych gospodarzy. Byli nimi m.in.: Mikołaj Pasterz, Stanisław Wrona, Piotr, Wojciech i Stanisław Nędza, Bartek Hoyc i Paweł Skorobucha.

W 1773 r. w Miłocinie żyło 12 rodzin chłopskich, zaś 4 inne gospodarstwa były opuszczone.

W 1881 r. wioska liczyła 187 mieszkańców wyznania rzymskokatolickiego. W tym czasie istniały tu 2 leśniczówki i karczma zwana „Na Klinach”.

Andrzej Gliwa
Encyklopedia Rzeszowa